

Het Vlaams Parlement telt 124 zitjes. Een regering moet dus kunnen rekenen op minimaal 63 zitjes. Geen enkele tweepartijenregering was daarom mogelijk. Indien we CD&V en NV-A als één partij beschouwen (wat niet zo is) dan kon dat kartel slechts met één enkele partij samen een tweepartijenregering vormen, nl. het Vlaams Blok. Gezien Yves Leterme dat uitsloot was het duidelijk dat we dus te maken zouden krijgen met een regering van minstens vier partijen: CD&V, NV-A en nog twee andere.

Nogal wat sociaal-democraten waren dan maar gewonnen voor een 'olijfboomcoalitie', een coalitie van CD&V-NV-A enerzijds en sp.a-spirit en Groen! anderzijds. Zo'n regering zou een nipte meerderheid hebben behaald van 66 zetels. Steve Stevaert schoot woorden tekort om Groen! te blameren omdat het dit scenario weigerde. Vreemd. Je kan je immers afvragen of de sp.a-leider wel echt gewonnen was voor die formule. In zo'n scenario zou het immers volstaan dat NV-A zijn steun zou opzeggen aan de regering om de meerderheid in gevaar te brengen. Het sterk verzwakte Groen zou trouwens zelf een destabiliserende factor kunnen worden in een regering met slechts vier zitjes op overschot. Neen, het was Stevaert allicht gewoon om tactische redenen te doen. Groen! in de oppositie betekent voor hem een vervelende druk langs links, zeker nu de hype rond zijn kartel ver voorbij lijkt.

Dat Groen! niet voor regeringsdeelname koos hoefde toch niet te verbazen. De partij heeft wat je noemt een 'Pyrrhusoverwinning' achter de rug. Agalev werd voor haar allereerste regeringsdeelname ooit beloont met een pandoering van jewelste. Exit Groen uit het federaal parlement. Nu wisten de groenen net weer overeind te krabbelen, op basis van een louter existentiële campagne. De partij wist zich dus te redden van de algemene ondergang. Maar dat doet niets af aan twee andere vaststellingen. Eén. Groen verloor de helft van haar Vlaamse zetels en wordt een piepklein partijtje dat de komende jaren zal moeten overleven op basis van 6 Vlaamse parlementsleden en een Europees parlements lid. Het is maar de vraag of dit volstaat om de aan de gang zijnde crisis bij Groen! een halt toe te roepen. Twee. Niemand lag er misschien nog van wakker maar Groen maakte tot aan het eind deel uit van een Vlaamse regering, die uitdraaide op een extreem-rechtse wildgroei. Zo'n kater kan je misschien even wegspoelen met wat overwinningschampagne, maar zal zich hoe dan ook op een dag aandienen. Bovendien slaagt Groen! er ondertussen maar niet in om duidelijk te maken wat haar project voor de komende jaren zal zijn. Benieuwd of Vera Dua erin zal lukken om de club samen te houden naar aanleiding van de gemeente-raadsverkiezingen van 2006.

Kartelbonus

Voor de sp.a lagen de kaarten dan weer anders. De partij won duidelijk in vergelijking met de Vlaams verkiezingen van 1999 (toen het echter niet in een kartel naar de kiezer trok), maar beseft dat de hype van vorig jaar helemaal over is. De Europese uitslag is het markantst. De lijst getrokken door Mia Devits behaalde 17,8 procent van de stemmen. Daarmee wordt de sp.a de vierde Vlaamse partij op Europees vlak en wordt de kartelbonus pietluttig. Integendeel, de SP van Louis Tobback haalde in 1995 nog méér zonder een kartel met Bert en co. Dat moet hard zijn aangekomen in een partij waarin het politieke ideeëndebat volledig heeft moeten plaatsmaken voor de politieke marketing. Johan Vande Lanotte ontslaat zichzelf en zijn partij intussen van elke verantwoordelijkheid voor de klim van het Blok. "Wie is verantwoordelijk voor die 24% van extreem-rechts?", vraagt hij zich af in een open brief. "Het antwoord is eenvoudig. Zij die ervoor gestemd hebben". En dat zijn volgens hem "egoïsten die voor zichzelf stemmen". Opgeruimd staat netjes. De ambitie lijkt er dus niet langer om Blok-stemmers terug te halen. Natuurlijk kan je je vragen stellen bij het profiel van de Blok-stemmer in Watou, maar wij blijven toch vinden dat een socialistische politicus zichzelf genadeloos zou moeten bevragen als een fascistische partij zomaar aan de haal kan gaan met een deel van zijn kiezers...

Over kartelbonussen gesproken. Ook voor CD&V en NV-A viel die bonus nogal tegen. Indien je de scores van beide partijen van vorig jaar optelt kom je uit op 25,9 procent van de stemmen. Het

resultaat van het kartel bedroeg 26,1 procent. Netto bonus 0,2% (de gemiddelde score van de BUB zeg maar). De NV-A wist er wel zes parlementsleden mee te behalen. Geert Bourgeois en co hebben er dus hun voordeel mee gedaan, gezien ze anders onder de kiesdrempel zouden zijn gebleven. Maar de waarheid heeft haar rechten. Yves Leterme heeft ondanks dit kartel zijn partij geen millimeter vooruit gesleurd. Dat moet ook de wielerliefhebber Leterme zelf beseft hebben toen hij met de twee armen omhoog het appalaus in ontvangst nam op het CD&V-congres. We doen alsof we gewonnen hebben, zal hij vast gedacht hebben. Neen, de twee enige stijgers ten opzichte van 2003 waren Groen (maar die partij vertrok dan ook van nergens) en vooral het Blok. De enige all-round winnaar was het Vlaams Blok. Triest maar waar.

Afrekenen

De VLD, u weet wel de nieuwe Vlaams volkspartij, zakt weer terug onder de 20 procent. Tien jaar 'verruiming', opportunisme, doortrapte praktijken lijken hier uiteen te spatten. De partij zakt terug naar haar eerdere niveau. De VLD heeft tenminste één voordeel, ze moet niet ver zoeken naar de oorzaken. Met heel het gestuntel rond het migrantenstemrecht, heel het racistische discours errond en dat gecombineerd met de blauwe nacht van de lange messen, heeft de partij haar kiezers aan het handje genomen en binnengeleid bij het Vlaams Blok. Het mag duidelijk zijn dat het gros van de afhakers bij de VLD op 13 juni het bolletje van het Blok kleurden. Het is zonder meer leuk om te zien hoe de onmetelijke arrogantie van een krabbenmand vol ego's hier eindigt met een afknapper van jewelste. Maar te vrezen valt dat deze liberale partij onder druk van het Blok en enkele extreem-rechtse kwelgeestjes uit eigen rangen enkel maar verder zal opschuiven naar rechts.

Het Vlaams Blok heeft allicht meer gewonnen dan zelf gedacht. Noteer dat de partij in de provincie Antwerpen gemiddeld 30 procent van de stemmen bemachtigde. Het zou naïef zijn om te denken dat de rechterzijde dit enorme stemmenpotentieel verder onbenut zal laten en zichzelf omwille van het cordon sanitaire zou blijven veroordelen om met links te regeren. Neen, het valt te vrezen dat het cordon er in 2006 ligt. Dat een aantal linkse mensen nu ook oproept om het Blok mee in bad te sleuren is echter verschrikkelijk. Er bestaat geen enkele wetmatigheid die maakt dat het Blok zou verschrompelen indien het deel zou uitmaken van lokale besturen. Integendeel, de partij zal een keihard repressief en asociaal beleid voeren en voor een stuk doen wat de mensen van haar verwachten. Bovendien zal het Blok in een lokaal bestuur niet nalaten om de oorlog aan te gaan met de Vlaamse en vooral de Belgische regering. Er is geen enkele reden om aan te nemen dat het Vlaams Blok zichzelf zou vastrijden in een lokaal bestuur. Uiteraard zou het Blok zich wél in een moeilijke positie zetten als het voor machtsdeelname aan een federale regering zou kiezen. Maar dat zal het Blok dan ook niet doen ("tenzij het om de laatste Belgische regering ooit gaat", preciseert de partij zelf). Vanuit alle andere machtsniveaus zal het Blok enerzijds een keihard rechts beleid proberen te voeren en anderzijds een leugenachtige loopgravenoorlog starten tegen het Belgische niveau dat als permanente spelbreker zal opgevoerd worden.

Leterme: meer van hetzelfde

Inmiddels werd Yves Leterme gekroond tot minister-president van Vlaanderen. Aan de onderhandelingen namen 6 partijen deel: CD&V, NV-A, sp.a, spirit, VLD en Vivant. Dat laatste partijtje komt bekaaid uit haar kartelavontuurtje met de VLD en komt er in het echte werk natuurlijk niet aan te pas. Concreet leveren vijf partijen dus ministers. Samen beschikken deze partijen over 85 zetels, een ruime meerderheid. Merk op dat de zes zetels van de NV-A niet noodzakelijk zijn voor deze meerderheid. Het partijtje dat allicht het meest nood zal hebben aan zichtbare overwinningen is dus het minst nodig in deze ploeg. De Vlaamse editorialisten menen nu reeds te weten dat het niet de vraag is of de NV-A uit de regering zal stappen maar wanneer dat zal gebeuren. Voorts was het reeds van voor de start van Leterme I duidelijk dat VLD en CD&V het jarenlange gehakketak niet zomaar naast zich kunnen neerleggen. Ruziënde regeringspartijen en een NV-A die er na wat nationalistisch opbod de brui aan geeft, klinkt het Vlaams Blok allicht als muziek in de oren.

Temeer daar er wat de fond van het beleid betreft geen enkele wijziging hoeft verwacht te worden. Sp.a beweert dat er voldoende groen in het regeerakkoord zit... en laat de bevoegdheid vervolgens over aan Kris Peeters, de topman van Unizo. Daarbij is het al even vreemd dat Leterme, die voor de verkiezingen hevig tekeer ging tegen de schijnkandidaten, nu een minister benoemt die niet eens op een kieslijst was terug te vinden. Wettelijk kan het, maar politiek gezien is het hoogst discutabel. Enkel Vlaams Blok en Groen! zitten voortaan op de oppositiebanken. Het Vlaams Blok beschikt over de grootste fractie in het parlement en zal geen kans onbenut laten om te scoren. Groen! zou in principe tegengas kunnen geven langs links. Maar dat vereist dat de partij van politieke koers verandert en kiest voor een klare en duidelijke groen-linkse aanpak. Voorlopig horen we echter weinig in die richting en zegt de partij zelf te zullen kiezen voor een "constructieve oppositie".

Voorts is het duidelijk dat de regering het met een behoorlijk krap budget zal moeten doen en dat er dus geen discussie hoeft gevoerd te worden over de besteding van de budgettaire marges. Integendeel, het patronaat maakt nu reeds duidelijk wat er op de politieke agenda staat voor de komende periode: langere werkweken, het optrekken van de pensioenleeftijd, het aanpakken van werklozen, de hervorming van de sociale zekerheid, verdere flexibilisering van de arbeidsmarkt, verdere liberalisering van de dienstensector... In dat kader kwam directeur-generaal van het VBO Pieter Timmermans onlangs op de proppen met "drie verschillende mogelijkheden" om onze positie in het internationale concurrentiespel veilig te spelen. Gelukkig zijn er nog creatieve denkers die met méér dan één oplossing komen aandraven. Hier komen ze dan: 1. Langer werken voor hetzelfde loon. 2. Even lang werken voor minder loon. En 3. Zware extra lastenverlagingen voor de Belgische bedrijven. Ziedaar het onderwerp van het democratisch debat dat nu gevoerd kan worden.